

Ledelsesberetning 2022

Dansk Jødisk Museum er et statsanerkendt kulturhistorisk museum, der formidler, indsamler og forsker i 400 års dansk jødisk historie.

I september 2022 genåbnede Dansk Jødisk Museum efter at have været lukket i ret præcist 1 år og 9 måneder, da justitsminister Mattias Tesfaye klippede det røde bånd. Det markerede både indvielsen af museets nye indgangsparti tegnet af Daniel Libeskind og åbningen af museets nye udstillinger, der tilsammen udgjorde en total relancering af Dansk Jødisk Museum.

Samtidig var det et bidrag til markeringen af 400 år jødisk liv i Danmark, der blev markeret ved en række tiltag og aktiviteter fordelt over hele året. Det kulminerede med en officiel markering den 15. november 2022, hvor H.M. Dronning Margrethe 2. først besøgte Dansk Jødisk Museum inden hun deltog i en festgudstjeneste i Synagogen.

Dansk Jødisk Museum er et museum for hele Danmark, og historien om jødisk liv i Danmark er et vigtigt aspekt af den overordnede Danmarkshistorie. Der er fortsat fysiske spor af det levede jødiske liv spredt ud over hele landet ikke mindst begravningspladserne, der udgør et vigtigt element i den fælles danske jødiske kulturarv.

I forbindelse med 400-året tog det Det Jødiske Samfund i Danmark initiativ til et samarbejde med museet om at udvikle en vandrestilling, som skulle rundt til en række danske byer. Vandrestillingen 400 år jødisk liv i Danmark fik snigpremiere i november i forbindelse med H.M. Dronningens besøg i synagogen og skal derefter rundt til 8 danske byer, inden den vender tilbage til København med et nyt element fra hver by.

De nye udstillinger repræsenterer på mange måder et radikalt anderledes udstillingsgreb end tidligere. Udstillingerne består af fire dele: En ny introduktion til museets arkitektur, den prisvindende Virtual Reality film Nattens Ende, der har den traumatiske oplevelse af flugten i oktober 1943 som sit omdrejningspunkt; Særudstillingen Flugt og forfølgelse i det 20. århundrede, der folder filmens tema ud; Endelig præsenteres fremtidens overordnede formidlingsgreb i udstillingen Porten til Danmark, der handler om konsolideringen af jødisk liv i Danmark i 1700-tallet.

Indvielsen, genåbningen og 400-års markeringen udgjorde tilsammen fuldførelsen af første fase i museets strategi for udviklingen af et nyt samlet formidlings- og udstillingsgreb, der skal skabe langt større synlighed og relevans for både historien og museet. I forbindelse med genåbningen af museet er der desuden blevet lagt kræfter i at udvikle en ny hjemmeside, så den både afspejler de nye udstillinger og museets nye mere aktive udtryk og profil.

Derudover har der været et højt aktivitetsniveau som en vigtig del af strategien med at skabe synlighed og relevans. Allerede den 27. januar stod museet som sædvanlig bag den årlige markering af Auschwitzdag i Danmark. Det var til det sidste håbet, at der i år kunne være publikum i Dronningesalen, men Covid19 spændte endnu engang ben for de forhåbninger. Til gengæld foregik årets program og markering i salen, der blev live-streamet til publikum.

I marts åbnede udstillingen Last Folio, der var en anderledes og foruroligende fotoudstilling om Holocaust, på Det Kongelige Bibliotek. Ugen efter var der premiere på VR-filmen Nattens Ende på museet som en del

af filmfestivalen CPH:DOX. Desuden indgik en række af museets unikke genstande i udstillingen *Auschwitz. Not long ago – not far away*, der åbnede i Malmø i maj 2022.

Derudover har museet været partner i forskningsprojektet *Religion og Museer* og projektet *Nordisk kunst – jødisk hjerte* der henholdsvis afsluttedes og påbegyndtes i 2022. Samtidig stod museet bag to aktive indsamlingskampagner. Den første handlede om danske kibbutzbørn og den anden om markeringen af sukkot i Danmark.

I forbindelse med nedtagningen af de gamle udstillinger og etableringen af de nye, er der blevet ryddet godt op i samlingen. En del indlånte genstande er leveret tilbage, og alle øvrige genstande er blevet eftersat og sendt til konservering om nødvendigt. Endelig så har museet fået ekstern bevilling til at gennemgå og arkivere boet og arkivet efter Bent Melchior. Det er blevet et stort og væsentligt bidrag til samlingen, som nu er gjort tilgængelig via museumsdatabasen Sara.

Derudover har museets personale holdt en række foredrag og udgivet både bøger og artikler både bredt formidlende såvel som forskningspublikationer. På museets eget forlag udkom Hanne Foighels bog *Sten på Sten. Mine 400 år gamle danskjødiske rødder* som en del af 400-års markeringen ligesom museet er blevet medudgiver på fagtidsskriftet *RAMBAM. Tidsskrift for jødisk kultur og historie*.

Museet har i samarbejde med Jødisk Informationscenter udviklet en guide til det jødiske København i form af et fysisk kort. I samarbejde med Historiens Hus i Odense har museet udviklet indhold til en app, der formidler de personlige historier bag de mange snublesten, der er lagt i hele landet, der formidler historien både til historisk interesserede og til undervisningsbrug. Samtidig har museet været med til at udvikle et helt nyt internationalt undervisningsmateriale om aktionen mod de danske jøder i oktober 1943.

I samarbejde med Selskabet for Dansk Jødisk Historie er der arrangeret to foredragsrækker, ligesom museet har afholdt hele to folkeuniversitetsforløb om 400 års dansk jødisk historie, der har været fuldt booket. Museet deltog på Historiske Dage i Øksnehallen og på Historien Lever i Den Gamle By i Århus. Endelig markerede museet 100-året for Niels Bohrs modtagelse af Nobelprisen i fysik.

I januar 2022 præsenterede regeringen sin handleplan mod antisemitisme. Det var også et tema ved den efterfølgende Auschwitzdag, hvor kulturminister Ane Halsboe-Jørgensens tale tog udgangspunkt i handleplanen. Blandt tiltagende var også oprettelsen af to puljer til projekter. Museet har været involveret i udviklingen af en række projekter til begge puljer, som iværksættes i 2023.

Museet kommer ud af 2022 med et underskud, der primært skyldes ikke-budgetterede udgifter i form af manglende entréindtægter, da byggeprojektet, ikke mindst som resultat af følgevirkningerne af Covid19, forsinkede genåbningen markant, og som resultat af forøgede forbrugs- og driftsudgifter. Der har været mange besøgende efter genåbningen og udstillingerne har fået meget positiv omtale, anmeldelse og modtagelse i medierne, så der er gode forventninger til 2023.